

Laiškas Valerijai Čiurlionytei, [iki 1916-08-23], [Petrogradas].

Žvilgesiais aštriais nugirdė

Kažkaip nyku, kažkaip skaudu —
Ar ne drobule aš audžiu?

J. Baltr. [1]

Žvilgesiais aštriais nugirdė,
Apsvaigino spinduliais.
Mojo sparnu — ir pravirkdė,
Ir nuskrido padangiais...

— — — — —

Lyg gegužis vėl atėjo
In gėlynus, darželius —
Kas klestėjo — pražydėjo —
Ir pabėrė spindulius...

Kas merdėjo — mirtį vystė —
Susibūrė nuo dainų...
Ėmė naujos žvaigždės švisti,
Degti saulės ant kalnų...

Ir sparnuota, ir laukinė,
Ir saulėta, ir žalia...
Laukia pievos — vilnys inės —
Šventa Viešpaties valia!

— — — — —

Lyg prieš vėtrą tylu, tyku —
Viskas merdi akylai...
Kažkaip skaudu, kažkaip nyku,
Bąla, bąla ir skruostai... [2]

—————

Брошу князю ожерелье,
Ярко-красное, мое!
Ю. Балтрушайтис [3]

Sutemoj tavin atėjęs
Tau karūną kaip supsiu!..
Gal tik naktį išbudėjęs
Duoklę rytui nunešiu...

Iš kalėjimo klekėti
In padanges ištrūkau —
Ir manyj skliautai žvaigždėti —
Aš puolimų nežinau!

Susupsiu žiedais karūną —
Ar su saule ji nušvis?..
Ar mylėsi tu klajūną,
Iš padangių kurs nukris?..

Žalio sparno sumojimas...
Klaikūs atbalsiai širdies...
Baltas drobulės audimas...
Ar mirtis nepamylės?

Apreiškimų neatbojau,
Nužengimų nemačiau!
Jaunas vyges palaidojau,
Karstui sargą pastačiau! [4]

Keliasi mintys, slenka Dievop...

Susigriaudinus,
Susidūmojus
Kasos rasotos saulėj žaibuoja.

Akys liūliuoja
Gūdžia godele.

Keliasi mintys kaip debesėliai, slenka Dievop...

O prarymojus naktelę —

Kur beeisi,

Ko belauksi?..

Jei dainuosi, jei skrajosi, ką padangėj sutiksi?..

Kam žinynus paliksi?..

Ką inleisi

Pasimelsti

Su vainikais, su gėlėmis?..

Keliasi mintys, debesų debesys, slenka Dievop...

Godą — lopšėlį

Suptiesi gundo

Žalio darželio išsiilgimas...

Ir pamylėjus,

Ir pražydėjus

Ko susigriaužei, ką sumanei?..

Keliasi mintys, debesų debesys ir debesėliai,

Slenka Dievop... [5]

KOMENTARAI

[1] Epigrafas iš Jurgio Baltrušaičio eilėraščio „Audėjas“.

Paskutinės eilėraščio eilutės: „Что-то грустно, что-то больно - / Уж не саван ли я ткаю?“
(Юргис Балтрушайтис, „Ткач“, in: Юргис Балтрушайтис, Дерево в огне, Вильнюс: Вага, 1969, p. 136-137).

Vėliau epigrafo atsisakyta.

- [2] BS eilėraščio „Sopulingoji“ pirminis variantas „[Žvilgesiais aštriais nugirdė]“, taisytas pieštuku BS ranka.
Galutinį eilėraščio variantą žr. in: BSR, t. 1: Poezija, parengė Algis Samulionis, redagavo Donata Linčiuvienė, Vilnius: Alma littera, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 1996, p. 181.
Eilėraščio teksto rašymo ir skelbimo istoriją žr. Algis Samulionis, „Paaiškinimai“, in: Ibid., p. 776.
- [3] BS iš atminties cituoja kelias J. Baltrušaičio eilėraščio „Pjovėja“ eilutes: „Кину князю ожерелье, / Ярко-красное, мое!“ (Ю. Балтрушайтис, „Жница“, in: Ю. Балтрушайтис, Земные ступени, Москва: Скорпион, 1911, ст. 90).
„(B. Sruogos vertimas: Sviesiu jam karolius gyvus, - / Tuos raudonus degančius! (Naujienos, 1923. VII. 9, nr. 160); L. Brogos vertimas: Jam karolių pynę sviesiu - / Tą raudoną kaip liepsna! (J. Baltrušaitis. Žemės laiptai. Kalnų takas. V., 1973, p. 70)“ (Algis Samulionis, „Paaiškinimai“, in: BSR, t. 1, p. 775).
- [4] BS eilėraščio „Sutemos meiluzė“ pirminis variantas „[Sutemoj tavin atėjęs]“, nedaug taisytas parkeriu (juodu rašalu) BS ranka.
Galutinį eilėraščio variantą žr. in: BSR, t. 1, 1996, p. 179.
Eilėraščio teksto ir skelbimo istoriją žr. Algis Samulionis, „Paaiškinimai“, in: Ibid., p. 775–776.
- [5] BS eilėraščio be pavadinimo „[Keliasi mintys, slenka Dievop...]“ pirminis variantas, taisytas pieštuku BS ranka.
Galutinį eilėraščio variantą žr. in: BSR, t. 1, 1996, p. 233.
Eilėraščio teksto ir skelbimo istoriją žr. Algis Samulionis, „Paaiškinimai“, in: Ibid., p. 790–791.